

—12-ik nap-
raig terjedő
alulról tö-
a nagyven-
ár hó 27-én
Tamás
ggondnok.

menyek a
lására
studortól,
sorsosa, a
szia
szabó (1874,
ponika ké-
szag leköz-
minden-
k garrail-
in. Ötven
ajálata.
lenítésére.
miniszerium
Janár 25-én
a 4. gyűj-
20 kr. o. é.
ppál.
1872-ben a
kittinosott
résztény
ra. — Egy
ajtott pas-
zerből. —
ben :
Dr. Szabó
gyógyse-
erben :
oseny :
Komka
ker.

Szerkesztőség és kiadó hivatal

S. Jéhenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli pa usz...
valamint a lap sze lemi részét illető
minden kö z l e m é n y e k ide intéendőök.

Hírdetetlen levelek csak ismert kszektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen nap on k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Kedd, Január 31.

22. szám.

A legújabb béke!

Hja! Halad a világ és szapo-
rodnak a műszavak. Sokáig törtük a fe-
jünket, amíg kisütöttük, hogy milyen béke
az olyan béke, mely folytonosan fegyver-
kezik? és végre került lángész, mely fel-
találta a kellő elnevezést: „Fegyveres
béke.” És a vén Európa megcsóválta
fejét: Még ilyet sem hallottam. Nem hi-
ába mondják: „A jó pap is holtig ta-
nul.” És megvultunk az elnevezéssel.
Tehát legyen fegyveres béke. De bízunk
a jó Istenben, hogy majd meg szán és
megszelidíti a békekész szívet. Hogy
majd csak megjön az ezse Minervának
és nem fog akarni Mars lenni. A közvé-
lemény előimádkozói, az újságok, ezek
is csak azt a „Miatyánkot” hangoztatták,
hogy a fegyveres békének meg kell szünni,
mert ha csak pénz kellene hozzá azt
adna Rotschild, de adó is kell, azt meg
már nem vagyunk képesek fizetni.

Képzem, hogy mosolyoghatott e fe-
lett a mi jámbor sopánkodásunk felett
fegyvert esőrtető Minerva Isten asszony.
Hálákat adnátok még ti a menynek urá-
nak, ha csak az lenne a béke legvesze-
delmezebb elnevezése, hogy „fegyveres.”
Avagy a dinamitnál és hydrogliczerinnél
megállunk? Az Uchácziusnál és a Mann-
lichernél megállunk? Nem-e borzasztó
volt egy időben már maga a puskapor
is! S vajjon meddig tartott a borzasztó-
sága? Amíg elő nem állt a dinamit, meg
a torpedó és a többi. Hát a fegyveres
béke nem-e csak olyan puskapor-féle
találmány? Oh tisztelt emberiség, ha csak
az a te bajod, hogy a béke fegyveres,
bizony-bizony mondom néked „hálákat
adnál az Istennek, ha ennek a fegyveres
békének áldásait minél tovább élvezhet-
néd. Csak hogy a fegyveres béke csillaga
muló félben, s ami ezután következik bé-
kének, az lesz még egyszer a cifra.
Amihez új műszó kell ismét, és sirva
emlékezünk vissza amaz áldott időkre,

mikor a békét még csak fegyveres-
nek titulálták.

Ezentul nemcsak fegyverben fogunk
állni, hanem hadi lábbon, ez után nem
azt mondjuk a békére, hogy „fegyveres
béke”, hanem hogy „h a d i l á b o n
á l l ó b é k e”. Ennyit voltam szerencsés
a miniszterelnök válaszából kiérteni. Már
tudniillik, hogy a csárnak békés szándé-
kai vannak, s hogy az a 3—400 ezer
ember, mely határainkon hadilábon áll, a
haladás legújabb szisztémája szerint csak
hadilábon álló békét jelent, s hogy saját
biztonságunk és harczképességünk tekin-
tetéből, mi is olyan formát fogunk csele-
kedni.

És ennek teljes, tökéletes hitelt adok.
A muszka terv nem sikerült. Ha Vilmos
császár és Bismarck, megijedtek a fegy-
verkezéstől, mi nem ijedtünk meg, s bár
mennyire tiszteljük is a két öreg urak,
szövetséges társainknak atyai jó tanácsát,
jelzett álláspontunkból nem engedünk.
Coburg herczeg még ma is Bulgáriában
van, és Bulgáriának sem külügyi, sem
hadügyi minisztere nem muszka. De nem
is lesz. Békés uton bizonynyal nem, há-
borus uton pedig aligha, mert a hármás
szövetség még is csak hármás szövetség,
s ha arra kerülne a sor, nem maradnánk
a muszka ellen egyedül.

Hát a muszka fegyverkezés, még
eddig legalább csütörtököt mondott, és
most ott vannak a hadilábra állított bé-
kével, hogy se ki, se be. A katonaságot
vissza vonni nem lehet, az megölné az
oros presztizset és óriási kudarc lenne,
előtte meg a hármás szövetség, hát hova
legyen? Erre lehet aztán elmondani.
„Sem előre, sem hátra.” — S egyetlen
egy menekülési mód kínálkozik: a hadi
lábbon való maradás. A h a d i l á b o n
á l l ó b é k e.

Ha háboru nem lesz, akkor ez lesz.
Oroszország nem is akart háborut, ezt
mondja legalább, csak határait akarta biz-
tosítani a hármás szövetséggel szemben.

Hát akkor nagyon természetes, hogy csa-
patait nem fogja visszavonni, hanem a
400 ezer ember talpig fegyverben, itt
fog állni a határainkon; az ezer és nem
tudom hány ágyu felénk lesz irányozva,
a millió és millió föltény fellesz halmozva;
társzekerek és minden néven nevezendő
tábori szerek készletben. Saját biztonsá-
gunk és harczképességünk tekintetéből
így kell pedig tenni nekünk is. Es így
kell tenni Németországnak, valószínű, hogy
ez lezz a sorsa Franciaországnak meg a
többinek. Mert verekedni nem merünk,
hát csak fenyegetni merjük egymást. Ez-
előtt az olyan fegyverkezés, mint amilyen
a félműt béke volt, az összeütközést már
előidézte volna. Ma már a hadilábon álló
béke sem idézi elő. Később talán vere-
kedni is fogunk a határ ál és még sem
leszen háboru, hanem leszen h á b o r u s
b é k e, és így tovább. Hogy pedig a
legesleg vége mi leszen? Azt a jövő
czikkünkre tartjuk fenn . . .

Tisza Kálmán miniszterelnök a külügyi
helyzetéről tartott beszédével foglalkozik most
legnagyobb érdeklődéssel az egész európai
sajtó. Minden lap kivétel nélkül elismeri a
beszéd nagytartalmát. A bécsi „Fremden-
blatt” a beszédéről többek közt ezt írja: „A
mi a magyar miniszterelnök nyilatkozatainak
érdemleges tartalmát illeti, Tisza nyíltan és
minden tartózkodás nélkül tudomására hozta
a háznak a momentán helyzet minden jel-
lemző sajátosságát és ezzel a képviselőházat
képesre tette arra, hogy a helyzetet igazi
lényege szerint megítélhesse. A helyzetre
nézve nem lehetne nyugodtabb, tárgyilagosabb
és a lényeges körülményeket jobban föllelő
nyilatkozatot követelni, de másrészt ilyet adni
nem is volna az lehetséges, mivel Tisza ur
beszében meg voltak mindama jellemző pon-
tok, melyek az általános kép felismerésére
szükségesek. A miniszterelnök, a mennyire
lehetett, tartózkodott attól, hogy subjectiv
momentumokat beleszőjön beszédébe és min-
den szavából kiolvasható az a törekvése, —
hogy nemzetét és Ausztria népeit, melyek
válaszát ugyanazzal a feszült figyelemmel
várják, teljesen informálja és hogy képesekké
tegye őket arra, hogy az általános helyzetet

nyugodtan és biztosan megítélhessék.” A lon-
doni „Standard” nagy fontossággal tulaj-
doni Tisza miniszterelnök szombati beszéde-
nek, Ausztria Magyarország történetében —
ugymond — talán valami egészen új, hogy
politikájára, a nemzeti szabadság népszerű ügyé-
vel kapcsolatos, és ez okból kell, hogy min-
den angol, tekintet nélkül partizására, —
Ausztria Magyarországgal rokonszenvezzek.
A Balkán öre, a szabadság előharcosa Kelet-
Európában. Ez igen dicséretre méltó szerep,
mely Ausztria-Magyarország azt az erkölcsi
erőt kölcsönzi, melylyel azelőtt soha sem birt.
Anglia pedig, minél inkább beesüli a béke
fentartását, annál inkább kész lesz arra, hogy
Ausztria-Magyarország kezét erősítse. Tisza
beszédét Angliában osztatlan megelégedéssel
fogják olvasni. Anglia óhajtja, hogy Bulgária,
Közép-Európa nagy katonai hatalmainak aegise
alatt, növekedjék és fejlődjék.

Uj arany járadék m. kir. pénzügyminis-
terium és a magyar általános hitelbank által
képviselet konzorcium között folyt tárgyalások
befejeztettek, minek eredményeképen 30 millió
forint névértékű 4%-os arany járadék fog ki-
bocsáttatni.

Országgyűlés.

Budapest, január 30.

A képviselőház, mai ülésében befejezte
a közmunka- és közlekedési tárcza költségve-
tésének tárgyalását, elintézte a kérvények
ügyét s ezek között a kaposvári kérvényt is
s legvégül belement a földmívelési miniszte-
rium költségvetésének általános tárgyalásába.
A közlekedési tárczának mára eső tété-
leit is egyhangulag fogadta el a ház s csak
egy-két tételnél hivatkozta a közlekedési mi-
niszter figyelmét egy-egy orvoslandó bajra.
Igy Thaly Kálmán a postaigazgatóságok
kerületi beosztásánál adta elő Komáromme-
gye panaszatát. Kiss Albert a tanároknak és
tanítóknak kért mérsékelt áru vasuti jegyeket.
Szederkényi Nándor az államvasuti teherszállít-
lás lassúsága miatt panaszkodott és Orbán
Balázs utaink rosszaságát hozta föl. Baross
Gábor két ízben szólalt föl, először a postai-
gazgatóságok beosztását védte, másodsor-
rig a közmunka-kérdés megoldásának nehé-
zségeit illusztrálta, de kilitásba helyezte, hogy
a kormány a közmunka-törvényjavaslattal nem
fog sokáig késni.

A kérvények tárgyalásánál a szombaton
megkezdett kaposvári vita folytatódott. Leg-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A bojár leánya.

Regény.

Írta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Többnyire csak a földre sütötte szemeit,
nem igen nézett föl; csak ha azt vette észre,
hogy senki sem ügyel rá, olyankor pillantott föl
s szemeit lopva függesztette nejeire, mintha eltűnt
szépsége felett tartana szemlét s mintha ösz-
szehasonlításokat tenne magában. Nem a gyön-
géd szeretet pillantása volt ez s ha gondolatá-
ban valakivel összehasonlította nejét, ez összeha-
sonlítás bizonyára nem Eszternek javára ütött
ki, mert kedvetlenül fordította el tőle szemeit
Armin.

Mégis mintha szánta volna, mintha sajnál-
kozott volna rajta, néhanéha egy-egy gyöngédebb
szót intézett hozzá, megfogta kezét. De mindez
oly módon történt, hogy Eszter érezte, hogy e
régí gyöngédség e maradványait most már csak
alalmaznakép kapja férjétől.

Érezte és mélyen fájt neki.

Csongrády Gyuri nem vette ezt így észre.
Arminnak fel-felvillanó jó kedve s neje iránt ta-
nusított apró gyöngédségei elhittették a jó em-
berrel, hogy Armin csak az ut fátadalma tette
kissé kedvetlenül, ingerlékeny. Szokott opti-
mismásával mindjárt kész volt mindent jónak,
helyesnek találni, hiszen nincs itt semmi baj,
csak hogy visszajött Armin, majd minden bele jó
most a régi kerékgyátsába.

Az ő jó kedve tartotta fel a kis társasá-
got az asztalnál s megőrizte az elmélázástól. —
Sőt annyira neki bátorodott Csongrády Gyuri,
hogy megengedett magának egy pár czélzást a
szép oláh menyecskekre is, kik oly sokáig le-
kötötték ahhoz a félvad országhoz az ő kedves
barátját Armin.

— Hanem csak hogy végre eleresztették!
— tévé hozzá megnyugodva. — Nos, az igazat
megvallva, egykissé féltettünk.

Armin nem felett s újra elkomorodott.

— Mi ez? — szolt Csongrády Gyuri, ne-
vetve; — mi bajod? Talán bizony igazat talá-
tam mondani s azért haragszol?

De nevéte csakhamar félbeszakadt, midőn
látta hogy Armin komor marad. Fejét csóválta a
jó compossessor s egyáltalán nem tudta mit gondol-
jon erről az Arminról; hiszen ezzel ezzel kell
bánni most, mint a himes tojással. Amyira za-
varba jött a jó ember, hogy végre maga sem
tudta, hogy mit és miről beszéljen, hogy Armin
el ne kedvetlenítse.

A rozsz kedv ragályos, ép ugy, mint a vi-
damság. Armin rozsz kedve megmetyeltyezte az
egész kis családot, elrontotta mindenkinek jó
kedvét. Mindenki csak azt várta, hogy beeste-
ledjék, s aludni mehessen; unalmasnak, hosszu-
nak látszott a nap.

Délután átjött a szomszédságból egypár köz-
birtokos; s a kíváncsiság nem hagyta őket otthon
maradni, nem bírták bevárni, hogy Armin láto-
gassa meg őket, hallani akartak tőle újságokat,
hiszen külföldről jö, tudhat mindent.

A derék compossessor urak, azon hitben
éltek, hogy a ki Magyarország határain kívül
megy, az okvetlen a politika és diplomatia min-
den titkaiba beavatva tér vissza, s mindazon
hallatlan, csodálatos és nevezetes újságokat tudja,
a mikről a compossessor urak. — Isten tudja
honnan hallják. — mindig tudnak valamit, ám-
bár semmiféle külföldi vagy belföldi hírlap nem tud
azokról semmit.

Nemcsak Pálfalván, hanem másutt is meg-
esik az ugy fálshelyen, hogy az érdekes com-
possessor urak efféle bálulásraméltó titkos reve-
latiókról diskurálnak, melyekben Napoleon csá-
szárnak természetesen mindig ott kell szerepelni.
Ő Felseje a Szajna partján természetesen leg-

kevesebbet tud ezekről a csodálatos combinati-
ókról, melyeket neki kellene cselekednie, hanem
az nem tesz semmit, a hir azért hiteles, hiszen
külföldről hozta Y. gróf, a ki az epsomi löve-
senyen volt Angliában, vagy X. rófoskereskedő,
a ki a lipcei vásárról jött s ott hiteles forrás-
ból hallotta.

A derék urak nem kétkedtek abban, hogy
Oláhország ép oly alkalmas hely, megtudni az
újságokban nem olvasható titkokat, mint a Tuille-
riák kabinetje. A külföld külföld; mindegy az
akárhol jár az ember, tudni kell a titkokat. Elő-
is vették és faggatták Fehér Armin, beszéljen
nekik.

De Fehér Armin nem elégitette ki ebbeli
kivánságukat. Semmi politikai titkot sem tudott
s kedvetlenül, mogorván utasította el faggatá-
saikat; mivel azonban azt el nem hihették az
érdemes közbirtokos társak, hogy valaki Oláh-
országban töltött egy félévnl többet, s ne le-
gyen beavatva Napoleon császár és az összes
európai diplomatia titkaiba, természetes tehát,
hogy nagyon eléguiletlenek valának Arminnal.

Senki sem volt meglegedve vele. Megér-
kezése nem hozott örömet senkinek, sem család-
jának, sem barátjainak, ismerőseinek. Mindenki
csalódott benne, mindenki elfordult a komor,
roszkedvű, rideg embertől.

Alig telt el két három nap megérkezése
után, már éreznie, látnia kellett Arminnak elszí-
geteltségét. Ő maga szigetelte el magát rideg-
ségével, mégis mintha nyomná e túrbetetlen
állapot.

Senki sem állt közel szívéhez. Neje félén-
ken visszahúzódott tőle. A gyöngédség azon ne-
hány morzsalekát, melyet férje hébehoza kegye-
kedett neki nyújtani még, szomorú egykedvűség-
gel fogadta. Tudta, látta Eszter, hogy ez mind
erőttel jó, nem szívből.

A gyermekek is ép oly félénken húzódtak
vissza, mint anyjuk. Sőt Pali viseletében volt va-
lami komor dac, valami ellenszegülő hidegség, a

a mi sértette az apát. Ha megszólította őt Ár-
min, mogorván, hidegen felett; ha nem szólította
meg, önmagától nem közeledett atyjához s nem
szólt soha hozzá.

A tizenhárom éves gyermek atyjával szem-
ben ugy állt, mint idegen idegenl szemközt.
Pár nap elég volt arra, hogy Armin szívét telje-
sen elidegenítse e komor daczos fiutól; pár nap
elég volt arra, hogy ellenszenv fejlődjék ki köztük.

Míg a gyermek szíve elfordult atyjától, lá-
zas rajongó szeretettel csüggett anyján s aggdó
figyelemmel kísérte minden léptét. Minden csepp
köny, melyet anyja szemében látott, atya iránti
ellenszenvét növelte. Hiszen atya miatt kell jó,
drága anyjának szenvedni.

Meglátszott nagyoo Arminon, hogy rosul
érzi magát családjá körében, hogy idegenl lett
itt. Meglátszott, hogy menekülni óhajt innen.

Ötöd napon megérkezése után, mintegy
csak ugy odavetve megjegyzé:!

— Nos, vissza kellene már mennem.

Eszter szomorú meglepetéssel, csodálkozás-
sal tekintett reá.

— Vissza akarsz menni? — szolt halkan,
félénken.

Szava elakadt, alig birta e pár szót elre-
begni.

— Vissza kell mennem, — szolt a férj
ridegen: — nem hagyhatom sokáig felügyelet
nélkül a jószágot.

(Folyt köv)

A magyar nép és nyelv eredete.

Írta: Dr. Kardos Albert.

(Folytatás.)

Ez a nemzetségfa, alig hogy kihajtott,
hát az meggyökerezett jó mélyen, sudara fel-
szökött jó magasba, törzse elágazott sok-
felé, koronája terebélyy lett, mert hat hoszu
századon nem igen akadt magyar ember, a

először is Eötvös Károly kért erélyes hangon elégtételt azért a sértésért, melyet szerinte a kaposvári függetlenségi párton, a somogyi főispán elküldött, ama sokat emlegetett levélben. — Utána Szalay Károly pártolta a Szalay Imre határozati javaslatát. Fabiny Theophil adott ezután leckét az ellenzéknek a büntető törvénykönyvből, megmagyarázván, hogy a kaposvári kérvény kivánalmának sem a képviselőház, sem a belügyminiszter egyáltalán nem tehetnek eleget, ha a törvény értelmében akarnak eljárni. Tóth Ernő és Szalay Imre szóltak még az ellenzék részéről. A vita végén Gajári Odón előadó összegezte azokat, a miket az ellenzék szólokai a kérvény mellett felhoztak; a ház többségének tetszése mellett mutatta ki, hogy az ellenzék csupán a kaposvári választást akarta tárgyalni a kérvény köpönyege alatt s midőn a politikai morál nevében beszélt, csak politikai tőkét keresett a kaposvári ügyben. S hatással mutatta ki az előadó, hogy a kormány a választások igazolására semmiféle befolyást sem gyakorol. A ház többsége a kérvényi bizottság javaslatát fogadta el.

Ezután a ház még áttért a fődművelési tárcza költségvetésének tárgyalására, melyet Láng Lajos előadó rövid, de alapos, felszólalásban általánosságban ajánlott elfogadásra. Vidliczkay József a magyar czukorgyárak hanyatlása miatt panaszkodott s ezután a vita folytatása a holnapi ülésre halasztott.

Külföld.

Bulgária. A „Svoboda“, a bolgár kormány lapja írja: „A fejedelm lelkesült fogadtatása Philippopolban bizonyosságot fog tenni az európai diplomácia és szerkesztőségek előtt arról, hogy daczára az ellene irányult cselzvényeknek, a bolgárok nem fogják cserben hagyni fejedelmüket, ki sorsát Bulgária sorával fűzte egybe. Cserben hagyni a fejedelmet egyértelmű volna Bulgária feláldozásával, egyértelmű az önmeggyalázzással. A czár akaratát és kívánását Bulgáriában fakóvát sem ér. Mi bolgárok nem fogunk lemondani fejedelmünkéről, tekintettel elszántságára és áldozatkészségére, ellenkezőleg esedezünk a nagyhatalmakhoz, hogy Bulgária törvényes gospodárjaul ismerjék el őt.

Az olaszok Afrikában. Az „Esercito Italiano“, az olasz hadügyminisztérium felhivatalos lapja arra utal, hogy Európa jelenlegi helyzete mellett eszelenség volna, ha az olasz csapatok Abyssinia belsejébe nyomulnának. Nincs oly kormány, a mely ilyesmért magára merné vállalni a felelősséget, de igenis mind-egyiknek kötelességében állana, hogy a türelmetleneket, az előretörni akarókat féken tartsa. A kormánynak tehát melőbb félremagyarázhatatlanul ki kell jelentenie, hogy Afrikában semmi másra nem törekszik, mint a már hatalmába kerített területet és a helyőrségek jóllétének biztosítására. Abyssinia előbb utóbb önként jelentkezni fog, hogy a barátságos viszonyok helyreállítását kérje. Ugyancsak az említett olasz katonai lap jelentése szerint, az olasz műszaki csapatok Saati körülszenczolását már megkezdték.

Farsangban.

(A. K.) Kárpátoktól Adriáig multnak szerzesét Árpád hazájában. Rendjében van.

ki egy levelet letépní, egy galyat letörni, egy ágat lemetezni mert volna róla, hát még gyökerére fejszét emelni, ki lett volna elég vakmerő?

Azonban bárhogy diszlott és pompázott is e fa, elvégre lassacskán még is csak kitént, hogy nincs annak bele. Kitént pedig akkor, mikor a tudósok nem elégedtek meg a népek rokonságba fűzni, hanem a nyelveket is kezdtek egymással összehasonlítani, mikor nemcsak népekaládokat állítottak föl, hanem nyelvcsaládokat is. Történt pedig ez a reformáció korában, a mikor a tudósok a biblia kedvéért megismerkedtek a görög, zsidó, a kaldeus és aramus nyelvekkel. Hogy ekkor és ettől kezdve hány és milyen véleményyt terjesztettek a tudósok a magyar nyelvről, hogyan honosították össze a keleti nyelvekkel és hogyan származtatták a zsidó nyelvből, arról sok érdekeset lehetne is, szeretnék is elmondani, most csak arról szólhatok, hogy a tudósokat miként vezette a nyelvek összehasonlítása a magyar valódi rokonaihoz, a magyar nép igazi eredetére?

A mint már említettem, a reformációkorában sok nyelvvel megismerkedtek a tudósok. A XVII. században pedig abban telt legfőbb kedvők a tudósoknak, hogy felkutattak és megtanultak mindenféle nyelvet, hogy ezek között összehasonlítást végezzenek és rokonságot köthessenek. — E tudósok közzül a legtudósabb, a nag, német filozofus, Leibnitz, a ki — a mint a hír tartja — hetven nyelvnél is többet értett volna, azt vette észre és ezt határozottan ki is mondta, hogy a magyar nyelv hasonlít a finn meg lapp, — az ész nyelvekhez. — Leibnitz nézetét csakhamar elfogadja minden jelesebb külföldi nyelvtudós; akadnak idegen emberek, a kik csak is ennek a kedvéért megtanulnak magyarul, száz meg száz magyar szót összehasonlitanak a finn meg lapp szavakkal, sőt egyik másik a török nyelv rokonságát is kezdi em-

A munka, a kötelesség teljesítés fáradsága után és közben kell erőt s frissességet adni a kedélynek is.

Társadalmi életünk jelen állapotában, különösen megbeszéljük összejöveteleinket, hol az öregek és ifjak találkoznak. Egymást ismereni s szeretni tanulja. Az ifjuság olvadékony szívével s hevével ledönt különbséget és választalat.

Ez az, a mire nekünk magyaroknak olyan szükségünk van.

Mert pár év óta kezdünk visszafelé menni, Letérünk a szabadelvű felfogás és életnézlet helyes utjáról, melynek követése nálunk mindig bevált.

Képződnek kasztok, klikkek s pártok, melyekben az ember nem kvalitása, hanem külső körülményei szerint bíráltatik meg. Nem a jelenre, nem a jövőre, hanem az ódon mult rala alapítják nézetüket.

S miért? Semmiért. Egyszerre átosap határainkon is a szellemi ragály s terjed rohamosan azon elvek s iránylatok ellen, mely egész nemzetek jelszavait képezte.

S e ragály meglepte a társadalom tulajdon nagy részét, közvéleményé nőtte ki magát, melynek nyomása alól kevesen tudnak s még kevesebben bírnak felszabadulni.

Különültség, születés, állás és vagyon szerint, ma a század végén, midőn nagy fény nyel készülnek megünnepelni azon eszméket, melyeket száz évvel előbb egy vértengerből százezrek életének feláldozásával emeltek a dalra.

Polgárosodásunk görbe vonalakban halad előre. Itt-ott visszaesést mutat, mint minden civilizáció, fejlődése közben.

De e visszaesésnek nem szabad tartósnak lenni, nem veheti fel az állandóság jellegét, nem csontosodhatik meg közéletünkben, felfogásunkban.

A társadalmi élet jelenségeit meg kell szüntetni s haladni kell azon ösvényen, melyet e század eleje óta oly erőssé csináltak. Nem lehet az, hogy nálunk begyepesedjék. Irtani kell a gyomot, a burjánt, mert fejét gyorsan kiüti s elszívja a hasznos, a jó gyökerek életnedvét is.

S erre jó a farsang. A társadalom zöme, ha vakon indul is a vezetők utain, azt akarja láttatni, hogy saját feje után cselekszik. Nem lehet s nem szabad tehát kéuszeríteni, hanem mintegy kiegyengetni s kijelölni kell az utat, melyen e zöm mozogjon. A társadalmi élet vezéreit terheli a kötelesség, hogy akkor, midőn az emberek a szokás, a természeti szükség folytán a társaságot keresik, mulatni, szórakozni akarnak — egymáshoz vezéreijék, egyesítsék.

Mert így remélhető, hogy a helyes életnézetekhez visszatérünk. Hogy társadalmunk erejét a centrifugális erők által nem gyöngítjük, hanem azt erőssé, hatalmassá teszszük. Ha mulatunk, legyen meg legalább a tár-

legetni. Csak hazánk határára nem bír hatolni e tudományos vélemény, csak a magyar tudósok nem akarják meghallani Leibnitz igaz szavait.

S talán soha sem halljuk meg az igazságot, ha a mult század második felében egy természeti csoda nem történik. A csillagászok szerint 1769-ben a Vénus bolygóknak a nap tányérja előtt kellett elvonulnia. Erre a ritka és nagyszerű tüneményre kíváncsi volt az egész tudományos világ. Csakhogy e természeti jelenséget nem leheht mássutt jól látni, mint Norvégiának a legészakibb csucsán. Oda gyültek tehát a tudósok, odakerült egy magyar csillagász is, a tordai születésű Sajnovics János. Norvégia azon részén lappok laktak; Sajnovics már utközben hallott egyet-mást, a magyar és lapp, nyelv hasonlóságáról, most, hogy ott volt közöttük, meg hogy elunta a Vénust várni, megtanult lappul alig jött haza, mindjárt kiadta híres művét ilyenforma címmel: „Megbizonyítása annak, hogy a magyarok és lappok nyelve egy és ugyanaz volna.“

Képzhetjük, hogy megütözköztek ezen a magyar tudósok és hogy megbotránkozott az egész magyar nemzet.

A botránkozás azonban csak akkor hágozt totőpontra, mikor a nyelvrokonságból levonták a következtetést, t. i. a vérokonságot. Már Leibnitz ugy okoskodott — és nagyon helyesen — hogy ha a magyar nyelv a finnel, lappal stbvel egyezik, akkor e népek mind egy családot alkotnak és a magyaroknak a finnek, lappok, észtek, livek edes testvéreik, esetleg egyenes ágon való ősök. De már ez ellen fölzdult az egész magyar nemzet és minden magyar tudós.

Hát én bennem nem összitya vér foly, kiáltott föl a magyar ember. Árpád nem a világ hódító rtelének az ivadéka és a ma-

sadalomnak is e haszna. A farsang közelebb hozza az egyéneket, a társadalmi köröket. A jókedvű ember mulatni akar s szivesen mulat, ha van alkalma.

Ez alkalmat nemcsak megadni, de meg is kell ragadni. Közelebb kell az elzárkozó tömeget egymáshoz hozni. Közvetlen megismerésből tanulja meg azon axiomát, hogy az egyént nem születése, nem vagyona után, hanem jelleme, esze, műveltsége után kell s lehet megbíralni.

A farsang mulatságai kihatók szoktak lenni későbbre is Sajátos társadalmi viszonyaink között ma majdnem egyedül itt nyílik alkalom az ifjuság találkozására. Azon ifjuságnak, mely, ha társadalmunkban jelen életnézletét magáévá teszi, megmérgezzük azon kort, melynek színezetét ifjuságunk fogja később megadni, de a melynek teelősége a jelen vallait fogja a történelem ítélőszéke előtt terhelni.

A mulatságok szezonja képes azt sok részben jóvá tenni, mit a komoly idők elrontottak. A mulatságba a jó szülők gyermekeit nemcsak a táncz, a szórakozás kedvéért viszik. Komoly háttére Carneval hercegnő uralmának is van. A házasság nemcsak az égben, hanem a farsangban is kötetik, mint ezt elődeink erősen bebizonyították.

Vajon mi hozza közelebb egymáshoz a Monteccheket és Capuletteket, hanem a házasság?! Az ifjuság nem az eszével, hanem a szívével ekosodik. A ki szeret, az nem az öt, a kilencz águ koronát nézi, nem a telekkönyvtárban őrzött regényeket olvassa. Így van ez általában véve. S hama, mindkét nembeli ifjuságunk ellenkező velításoknak látszik hódolni: annál inkább kell a divergáló csoportokat összehozni és épen azért kell a kölcsönös megismerésre, becsületére indítani. — Ez a legjobb útja annak, hogy a társadalmi elkülönültség hovatovább nagyobb nyilvánó szakadását betömjük.

A magyar társadalom ugyis eléggé meggyöngült, pedig izmosodnia kellett volna, növekedni számban s tartalomban, mert csak erős társadalmon épülhet fel az állam, csak erős társadalom edzett vállal bírják az állam terhét. A magyar állameszmae politikai fogalma így lesz hussá és vérré a közéletben, annak minden tagjában. Így terjed s nő az eszme, melynek híveket nem a politikai küzdelem harczaiban, hanem a társadalom finom, szövevényes eszközeivel hódíthatunk.

A farsang évadját bölcsen használjuk tehát fel. Okos és üdvös mulatság lesz az, mely az egyéneknek és a társadalomnak oly sikereket eredményez.

Ne elkülönültség, ne a kasztszerű elzárkózottság, a klikk uralkodjék, sőt ellenkezőleg a politikai ellentéteket, a születési, vagyoni különbségek felfogását igyekezzünk kiegyenlíteni az által, hogy a mulatni, a szórakozni kész elemeket hozzuk egymáshoz közelebb.

gyarok nem a híres hunok utódai? Az lehetetlen. Átok Sajnovicsra, erre a hazaárulóra és minden követőjére, a kik a régi magyarok ragyogó dicsőségét elakarják homályosítani, a jelen nemzedékét pedig megakarják gyalázni, midőn holmi apró cseprő, szem nem látta, fül nem hallotta ész nem kiadvad népekkel hozzák rokonságba, milyen a finn, alapp meg az isten tudja hogy hívják őket, a kiknek kutyaa paripájuk, halzsír a szalonnájuk s világ életükben mindig más uratszólgáltak.

Sőt a tudósok sem hagyták magukat. kivált a nyelvtudósok. — A magyar nyelv-tudományban akkor már egy század óta igazságának volt elismerve az a nézet, hogy a magyar nyelv a keleti nyelvekkel a szírussal, kaldeussal, aramussal, arabból, de kivált a zsidóval tart rokonságot. — Most előállott egy nagy tudós, névszerint Beregszászi Nagy Pál pataki theologiai tanár és Tajnovics ellenében bebizonyítottta, ha ugyan a képtelenséget be lehet bizonyítani, hogy a magyar nyelv nem holmi most feltalált lapp nyelvhez hasonlít, hanem az eredeti első nyelvel, a bibliának isteni nyelvével, a szent zsidó nyelvvvel egy és ugyanaz.

Csak egyetlen egy magyar ember nem utasította vissza a finn lapp rokonságot és csak egyetlen magyar tudós szállott sikra Sajnovics nyelvhasznolása mellett. Ez a tudós Gyarmathy Sámuel volt az a magyar ember pedig a jó öreg Dugonics András, a ki először rikatta meg magyar regény nyelv a magyar hölgyvilágot. Ő ugyan tántoríthatatlanul ragaszkodik a szittyahun rokonsághoz, de azért a finneket, lappokat is befogadja az atyafiságba; az igaz, hogy előbb megteszi őket nagy és híres vitéz és dicső-

Akkor derülne fel társadalmunk borusa, akkor tennék jó szolgálatot a köznek, a nemzetnek, — melynek javáról mulatságaink közepette is megkell emlékeznünk s pedig; nemcsak hangzatos dikciók által, hanem tények által is, most mikor a társaság minden rétege mulat, szórakozik, a mikor tehát, mint a játszó oroszlánhoz, könnyebben hozzá lehet férni. —

Napi hírek.

— **A miniszterelnök unokáját.** br. Radvánszky Béla főispán és nejének szül. Tisza Paula fiát tegnap délben keresztelték meg. Keresztapa a miniszterelnök fia Tisza Lajos, keresztanya az apa nővére Radvánszky János bárónő. A kis fiu a kereszttségben „Kálmán“ nevet nyert.

— **A jótékony nőegylet bálja.** A jótékony Nőegylet választmánya tegnap délután értekezletet tartott az elnök lakásán a február 11-én tartandó álarozos bál ügyében. A gyűlés legfőbb tárgyat egy budapesti kosztüm — kölcsönző intézet tulajdonosának minden felhívás nélkül érkezett ajánlata képezte, ki némi csekély kárpótlás mellett hajlandó lenne mintegy 100 kosztümot, dominót felszállítani, kezességvén azok tisztza, sőt új voltáról. Az értekezlet természetesen nem fogadhatta el minden további nélkül az ajánlatot, de hajlandó volna abba bemenni, ha esetleg találkoznának városunkban elegendő hölgyek és urak a kosztümök, dominók megrendelésére. Fel is hivatnak hát mindazok, kik talán ilyen megrendelést ohajtanak tenni, hogy jelentkezzenek e végből a nőegyleti elnök lakásán, — a legszigorúbb titoktartás ígértetvén mindenki számára, a minek megtartását az is nagy mértékben könnyíti, mert a ruhák egy, városunkban idegen vallalkozó tulajdoni lennének s mert a rendelés először minden további részletezés nélkül történik.

— **Eljegyzés.** Theindl Gyula, az osztrák magyar nemzeti bank tisztviselője, e hó 29-én jegyezte el Irsai Szabó Anna kisasszonyt, a m. kir. államvasutak személy pénztárosnőjét.

— **Az iparos ifjuság egyelt tánczvigalmára,** mely jövő vasárnap, febr. 5-én a Koronában tartatni fog, számosan készülnek ugy hogy annak sikere eleve biztosítottnak tekinthető. Az iparosság színe-java, mely az ifjuság tánczvigalmait látogatni szokta, bizonyára ez idén is jelen leend.

— **A debreczeni hittanhalgatok üdvözlése a skót Szabad Egyházhoz.** A debreczeni theologiai akadémia ifjusága — mint már említettük — az ezelőt két héttel városunkban időzött Dr. Somerville glasgovi lelkész és missionárius által üdvözölő szöveget intézett a skót Szabad Egyházhoz. A theologiai ifjuság 12 tagja által a többiek nevében is aláírt üdvözölő szöveget így hangzik: A debreczeni ev. ref. kollégium theologiai ifjusága, mely híven őrzi s fentartja a kálvinista magyarság több mint háromszázados nemes hagyományát élő összeköttetésben állani a külföld testvéregyházaival s iskoláival. — szellemi táplálékot gyűjtve azok tudománytárházában s elsajátítva a helyes uton haladó valódi hitélet magasztos tényeit: háláérzettel gondol a skót Szabad-Egyház azon nemes áldozatkészségére, mely őt e ezelőben elősegíteni kegyes volt. Tekintve tehát, hogy a skót Szabad Egyház e tettének áldásos voltát már két évtizeden át annyian érezték a kollégium volt

népeknek, a kik talán a régi magyarokat is felül mulják hírbén és dicsőségben Regényeiben aztán a híres rokonok fejedelmét választja hősökül, meg a régi magyar vezéreket; s igazán nagyon érzékeny szerelmi történeteket tud elbeszélni Árpádról, meg Zoltánról, meg két finn herceg kisasszonyról, kikre egészen új nevetek gondol ki, a szép Jolánka és a szép Etelka nevet, melyeket az ő regényeiből kedveltek meg először a lelkes magyar anyák és ruháztak rá kedves lányaikra. —

De bármennyire olvasta is a közönség Dugonics regényeit és bármennyire meg is szerette egyik másik lapp származású vitéz regényhőst vagy finn születésű bájos regényhősnőt a magyar nemzet, csak nem tudott, sőt nem is akart megbarátkozni az újonnan fölfedezett rokonokkal. Nem is csoda, mert az igazat megvallva, ezekkel az éjszaki atyafiakkal nem igen volt mit dísekednie a magyaroknak és nem igen ohajtották őket bemutatni az európai művelt népek szalonjában. — a hol még maga a magyar sem volt valami szivesen látott vendég. — másrészt akadnak nem egy kárörvendő német és sok gonoszindulatu tót, a kik egyenest csufot üttek a magyaroknak ez új rokonságából. — A németek, tótok meg a többi idegenek persze kapva kaptak ez alkalmon, hogy a magyarokat becsméreljék, gyalázzák.

„Hogy hetvenkedtek a magyarok — ugymond az egyik — eddigelé a szittyákkal, a hunokkal és im most világ csufjára kiszül, hogy ősök halzsír ittak az északi jeges tenger partjain, hogy testvéreik, holmilapp, meg finneszkimók, most is azt isz-uak. — — — — —

(Folyt. köv.)

növendékei tagja; tek bad-Egyhá oly meleg rokonszenyum lelke is a magá egyháznak cséltette le nyelven fe bennünk a theologiai alkalmat, azon egyh — melyet lelkéze, — ban kifeje ő a mi há sém Isten taló erejét országma mustarmag lelek ének eleitől fog — 10 kedő, váro n a g y l felállítand püspök ur — 2 lának. Vas ték M i k biz. tag ny derék, ke czeni Pro hogy a de forintos a annak ka rekvő ifja egész tan szesített lössy M ó mint a fő buzgón fo — 2 a nagyva gyei és a kássegély versenybe Endrődy Margit, Kersch. — nagy ér iránt. A buzgólkod vendége is kiváló zeneestély dezesét d a művész hangvers — 1 — I-én tart fel dr. K művelődé — S városunk mek: élv leány 18. tak: Erd Kammerr Komlósi Özv. Föld Török J Károly 9 Mária 15 dor 11 h halvaszül göresök. — 1 szivbaj. — Soós R Sándor 1 8 hón. re ref. göres dőlök. — tüdőgümö hurut. — Kovács S Sámuel 7 10 hón. — dolf Sánd Kabai M Asztalno lész. — U Tokaji Z r. cath. h zött 5 év kétharma — ezred, a kir. mér tánczvíge dísterme Károly z — gelyző ö még fölül Kemény — (Dachsli) eltévdt. henyi utó illő jutal — zük van ják, hogy az égi tü fogyatko földön is a sor s is szerte er kérnek tí orrok éps

Amunk horus
a köznek, a
mulatságaink
ünk s pedig
al, hanem té
ság minden
r tehát, mint
hozható lehet

br. Rad.
szül. Tisza
teltek meg.
Tisza Lajos,
Radvánszky
ségben „Kál-

A játékon
Elután érte.
n a február
ben. A gyü-
esti kosztüm
ak minden
képezte, ki
ajlandó lenne
leszállítani,
oltáról. Az
gadhatta el
tot, de haj-
telleg talá-
gyek és urak
ésére. Fel is
ilyen meg-
jelentkezé-
akásán, — a
én mindenki
z is nagy
egy, városi
domi lenné-
den további

az osztrák
e, e hó 29 én
ma kisasz-
temély pénz-

tánczvizgal-
febr. 5-én
n készülnek
zositottnak
ra, mely az
zokta, bizo-

k üdvözléte
eceni theo-
már emli-
városunkban
lelkész és
t intézett a
logiai ifjuság
is aláír-
t debreczeni
sága, mely
a magyarság
nyományát
ld testvér-
ellemi táp-
rházában s
valódi hité-
al gondol a
áldozatkész-
iteni kegyes
köt Szabad
t már két
llégium volt

gyarokat is
ben Regé-
fejedelmét
gyar vezére-
prelmi törté-
Zoltánról,
kikre egé-
Jolánka és
ó regényei-
s magyar
lány a

közönség
meg is
zásu vitez
ajos regény-
em tudott,
za ujonnan
da, mert az
ki atyáinak
a magyars-
ket bemu-
zalonjában,
sem volt
másrészt
és sok go-
sufot üttek
— A né-
ek persze
a magya-

k a ma-
eddigé-
k kal és
a kislül,
tak az a
artjain,
app, meg
azt isz-

növendékei közül s élvezi a jelenben is két tagja; tekintve továbbá, hogy a skót Szabad-Egyház épen a debreczeni kollégium iránt oly meleg érdeklődéssel s megkülönböztetett rokonszenvvel viseltetik s táplálva e kollégium lelkeben a reményt, hogy ezt továbbra is a magának valhatja: most, midőn az egyháznak épen egyik kiváló lelkésze szerencsétlenül látogatásával s predikálja ihletett nyelven falai közt azt, kiben mi élünk s ki bennünk él, a Krisztust: nevezett kollégium theologiai ifjusága örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a nagyérdemű tudós előtt azon egyház iránt érzett tiszteletét s háláját, — melyet ő képvisel s melynek oly buzgó lelkésze, — egyszerű, de szívből jövő szavakban kifejezze. Fogadja tehát egyháza nevében ő a mi hálás köszönetünket; legyen működé- sén Isten áldása, hogy a Szentlélek magasztaló erejének segédelmével vegyen Krisztus országára mind nagyobb kiterjedést s hogy a mustármag fájának árnya alatt egy szív s lélek énekeljen dicséretét annak, kiben biztunk eleitől fogva. Amen.

Id. Csanak József helybeli nagykereskedő, városunk ez áldozatkész polgára néhai Nagy István n.-v. aradi volt lelkész felállítandó síremlékére főt. Révész Bálint püspök ur utján 20 frtot adományozott.

25 ezer forintos alapítvány a főiskolának. Vasárnap mult egy hete, hogy eltemették Miklósi Mózes, helybeli lakos, városi biz. tag nejét, szül. Csathó Róza urnót. E derék, kegyes házaspárról olvassuk a „Debreczeni Protestáns Lap“ legközelebbi számában, hogy a debreczeni kollégium részére 25 ezer forintos alapítványt tett, oly czéllal, hogy annak kamataiból szegény, de nemesen főrekvő ifjak a gymnasium V. osztályától kezdve egész tanulói pályájukon ösztöndíjakban részesíthetnek. A megboldogult nőnek férje Miklóssy Mózes 1873 áprilistól 1881 aug. hóig, mint a főiskola gazdasági tanácsnak tagja is, buzgón szolgált a kollégium anyagi ügyeit.

Zichy Géza gróf febr. 6-án részt vesz a nagyváradi szépművészeti egyesület, a biharmegyei és az izr. növegyeték és az iparos munkásságegyesület javára rendezendő hangversenyben. Kivülre közreműködnek még: Endrődy Sándor, Szunyogh Lorándné, Sipos Margit, Nadányi Erzsébet, Traversz István és Kersch. — A társadalom előkelő köreiben nagy érdeklődés nyilvánul a hangverseny iránt. Az említett egyesület tagjai vállaltve buzgólkodnak a siker biztosításán. Zichy gr. vendége lesz Schlauch püspöknek, ki maga is kiváló zeneértő s a művész tiszteletére zeneestélyt fog rendezni. A hangverseny rendezését dr. Hoványi Ferenc vállalta el, ki a művésznek pár évvel ezelőtt németországi hangverseny útjában kísérője volt.

Felolvasó estély. A felolvasó kör febr. 1-én tartandó estélyén Zilahy Gyula olvassa fel dr. Kardos Samu „Nőkről anóknak“ című művelődés történeti munkáját. Dr. Kenéz y.

Születés és halálozás. A lefolyt héten városunk területén született összesen 41 gyermek: 18 fiú, 23 lány. Ezek között fiú 23, leány 18. Ref. 34, r. cath. 6, izr. 1. Meghaltak: Erdőssy Pál 66 é. r. kath. tüdőlob. — Kammerer Károly 38 óra r. kath. göresök. Komlósi Róza 4 és fél éves, ref. agylob. — Özv. Földi Mihályné 70 é. ref. aggkór. — Török Juliánna 3 hón. r. kanyaró. — Riedl Károly 9 hón. r. cath. tüdőhurut. — Bányai Mária 15 hón. ref. tüdőhurut. — Sipos Sándor 11 hón. ref. tüdőlob. — Csanády? ref. halvaszületett. — Faragó János 1 hón. ref. göresök. — György József 10 hón. ref. tüdőlob. — Lampenföld Jenő 9 hón. izr. szív- szivbaj. — Rácz Jánosné 67 é. ref. aggkór. Soós Róza 2 é. ref. tüdőhurut. — Csire Sándor 11 hón. ref. vörheny. — Néma József 8 hón. ref. göresök. — Kardos László 1 hón. ref. göresök. — Szilágyi Gábor 7 é. ref. tüdőlob. — Gyenge Sándor 55 é. róm. cath. tüdőgümőkór. — Bodó Gyula 2 é. ref. tüdőhurut. — Engi József 50 é. ref. tüdőgümőkór. Kovács Mária 1 é. ref. agylob. — Zohányi Sámuel 74 é. ref. gutaütés. Walter Ferencz 10 hón. r. cath. tüdőhurut. — Sztanke Rudolf Sándor ág. hitv. 9 hón. tüdőhurut. — Kabai Mihály 5 é. ref. ronesoló toroklob. — Asztalnok Mihályné 20 é. r. gyermekágyi láz. — Ungvári Bálintné 54 é. ref. alképlet. Tokaji Zsuzsanna 1 hón. göresök. Dobisz? r. cath. halvaszületett. Összesen 30. Ezek között 5 éven aluli volt 21, tehát a meghaltak kétharmada.

Altiszttibál. A cs. kir. 39-ik gy. sorozred, a cs. kir. 15-ik huszárezred és a m. kir. ménlőtelep altiszttjei által rendezendő tánczvizgalom holnap este tartatik meg a „Bika“ dísztermeiben. A katonai zenekaron kívül, Rácz Károly zenekara is közre fog működni.

Holyreigazítás. A munkás betegsé- gélyző egyesület e hó 22-iki bálja alkalmából még fölül fizettek: Özv. Bodó Sámuelné 1 fr. Kemény János 1 fr. A bizottság.

Elveszett. Egy kis t a c s k ó kutya (Dachsl) fekete szőrű Dohány névre hallgat, eltévedt. A szives megtaláló keretik, Széchenyi utca 1800 számú házhoz vitetni, hol illő jutalomban részesül.

Megint hóviharok. Ugy látszik igazuk van a meteorologusoknak, kik azt állítják, hogy összefüggés van az időváltozás és az égi tünemények között. Ime az égen hőld-fogytározás volt szombaton s ugyanez a földön is az enyhe időjárás elfogyására került a sor s beköszöntött a második tél, ország- szerre erős havazással, a miből pedig már nem kérnek többet a vízmenti városok, tülek és orrok épséget veszélyeztető hideg északi szél

lel s az ország egy részében hatalmas hóvi- harral, mely ismét felakasztja a vonatok ren- des közlekedését, főként a Dunántuli, meg- déli Magyarországon, hol több vonalon be- kellett a nagy hófúvások miatt szünetelni a közlekedést; több vonat tegnap 2—3 órai késéssel érkezett a fővárosba, ha ugyan el nem akadt a hófúvásban. Tegnap a n.-váradí vonat másfél órai késéssel jutott Budapestre. Az osztrák-magyar államvasut s zged tmes- vári vonalán pedig vasárnap délelőn hóvihar vonatösszeütközést okozott. A 493. sz. teher- vonat N.-Kikinda és Szt. Hubert állomások közötti vonalszakaszon levő hóakadályban megakadt, a 30 perczel Kikindáról utána menesztett 17. sz. vonat a hóvihar miatt teljesen gátolt messzilatás folytán a megakadt tehervonatra ütközött. Ezen összeütközés folytán a tehervonat 5 kocsija és a személy- vonat 2 mozdonya kiskilottak. Az utasok és személyzet közül senki sem sérült meg.

Temetés. Néhai polgár Szentpéteri János temetése ma délután két óraker ment végbe, nagyszámu rokonok s barátok meleg részvétele mellett. A háznál Medgyaszay Gyula segédlelkész ur tartott rövid, de szép, megindító imát. Béke poraira!

Nyilt köszönet. A debreczeni iparos ifjuság önképző egyesületének háza alapja javára tekintetes Vecsey Zoltán ur 100 azaz száz forintot volt kegyes adományozni. Fogadja ezen nagylelkű adományért a vezet- tésünk alatt álló egyesület nevében a nemes keblű adakozó, leghálásabb köszönetünk kife- jezését. Debreczen 1888 január 31. Huber József elnök, Szedlák József pénztárnok.

Váltságos napok. Dr. Falb Rudolf, a híres geologus, erre az évre váltságos napo- kat jósol. Ezek január 28-ika febr. 12, 27, márczius 12, márczius 27, április 11, április 26, május 25, július 9, július 23, augusztus 7, szeptember 20, október 5, november 4, és december 3-ika. Falb szerint e napokon nagy földrengés vagy szélvész lesz.

A hatvanutca-baromvásártéri vasut kiépítését a vállalkozó részvénytársulat igaz- gatósága kérdés tárgyává tette vasárnap tar- tott ülésében; és pedig azon körülményről fogva, hogy a f. évi január 20 diki közgyűlés szavazattöbbséggel már másodikban újra a n. létaí országút oldalán lévő homokos tért jelölté ki a tervezett vágóhid helyéül, szem- ben azon indítvánnyal, hogy a vágóhid a baromvásártérre építtessék. E határozat kereszt ül vizelő esetére a hatvanutcai vasut kilitásba helyezett jövedelme egyrésztől elesnek. Miel- lőtt tehát a társulat hozzá kezdne a vasut kiépítéséhez, melyre az engedély különben még eddig nem érkezett meg a minisztérium- tól, az igazgatóság biztosítani akarja a vállalatot a felől, hogy 50 évig, mely időre a társulat alakult, a baromvásártér nem fog jelenlegi helyéről más helyre áthelyeztetni. Ez iránt kérdés fog intézteni a városi ható- sághoz és kérvény arra nézve, hogy a város a társulatot szerződésileg biztosítsa a vásár- tér jelenlegi helyen való meghagyásáról. E vasutársulatnál a város is közvetlenül van érdekelve egy néhány részvényessel, melyet vasuti talpfa anyagok átengedésért kapott. Mint halljuk a városi biz. tagok ama része, mely a vágóhidnak a baromvásártérre építése mellett foglalt állást, felekezéssel támadja meg a jan. 20 diki közgyűlési határozatot s erre nézve már folynak is az aláírások.

Egyéves önkéntességi tanfolyam. A f. évi február hóban megnyíló egyévi önkéntes- ségre előkészítő tanfolyamra hivatalos be- iratások febr. hó 1-én nyílnak meg s napon- kint d. e. 10—12 s esti 5—7 órákban a deb. keresk. akadémia igazgatósági irodájá- ban eszközölhetők. Debreczen, 1888. jan. 29. Propper N. János igazgató.

Királyfi és nemes kisasszony: A svéd kirá- ly a svéd-norvég államtanácsban közölte hogy beleegyezését adta, hogy fia Oszkár herceg nemes fulkiliái Munch Ebba Henrinthe kisasz- szonyal házasságra keljen. Ennek követ- keztében a királyi kastélyban a királyi család tagjai, az államtitiszter, több magasrangú ka- tonatiszt és a polgári hatóságok képviselőinek jelenlétében megtörtént az eljegyzés.

Uj leánynevelő intézet. Harting Gusztávnak, a helybeli legcélszerűbb nevelő-intézet tulajdonosnőjének, kiérdemelt nyugalomba vo- nulásával intézetét a vallás és közoktatás ügyi miniszter m a g a s e n g e d e l m é v e l a februári iskolai felvételt kezdve Környey Laura kisasszony vette át, ki már öt év óta elismert működésével s az általa felmutatott kitünő eredménnyel fokozatosan kiérdemelte a szülők teljes megalégedését, s ki e régi, kipróbált nevelőintézet átvételekor nem ki- mélt semmi áldozatot, hogy ez intézetet a kor követelménye szerint minden tekintetben a legkitünőbb színvonalra emelje. — Jelenleg az intézetben a következő ismert jeles tanerők működnek: Környey Laura, okleveles tanítóné, intézettulajdonos, az inté- zet igazgatónője. F á b i á n L. Mór keresk. ak. tanár. Frank Jenőné okl. tanító. Tóth László okl. tanító. Szombath y János tanár. Vallásoktatók: Erdei Lajos r. cath. segédlelkész, Herceg János ev. ref. ta- nító és Dr. Bárány József izr. hitnök. Tekintve az intézet kitünő szervezetés azon megbecsülhetlen körülmény, hogy az intézet nem lévén tulinépes egy-egy növendékre min- dég kiváló gond volt fordítható. Az iskolai új felvétel közeledtével megleven ajánljuk e tan- yintézetet a szülők figyelmébe, — annyal- inkább, minthogy ezen intézetben a rendes tantárgyakon kívül a német és francia nyel- vi is, rövid idő alatt elsajátítható.

A szülők óhajtatására zongoratanulásban is ré- szesülhetnek, nemcsak a rendszeren bejáró leány növendékek; hanem zongorázásra vagy kizáró- lólag a németnyelv tanulására, fehér és szí- nesneműek varrására, vagy női-ruhaszabás és varrás tanulására is vállalatnak magán órá- kon nagyobb növendékek. Végre teljes ellá- tásra is vétetnek be az intézetbe leánygyer- mekek. Intézeti helyiség Battyányi utca Rothschelek ház 2162 sz. az emeleten.

A halál után. Az aradi színházban néhány nap előtt a „Drama a tenger fenekén“ című látványos darabot adták elő. Sir Regi- nádot, a kinek a második felvonás végén meg- kell halnia, mivel a tenger fenekén maguk alá temetik az égő hajó roncsait, Szabó Antal, a nálunk is kedvelt kitünő színész játszotta. Szabó meg is halt tisztességesen, mint a hogy az a darabban élő van írva, mikor pedig a függőnyt leboasztották, föl- kelt s elment haza az igazak álmát aludni. Alig hunyta be azonban a szempilláit, midőn egyszerre berontott a szobájába a színházi ügyelő — „Jöjjen gyorsan!“ kiáltá — „Ho- va?“ kérdezte almos arccal a megboldogult sir Reginald személyesítője. — „Vissza a szin- házba... Tovább játszani!“ — felelte az ügyelő. Szabó arprehenzív arcot vágott. Azt hitte, hogy az ügyelő csak tréfát üz vele. — „Mi jut az eszébe? Hiszen én már meghal- tam!“ — „Tudom, de a holttestének még ott kell lennie a tenger fenekén.“ — Ugy van az megírva a darabban. Mert a tenger viz sőtartalma konzerválja a holttesteket... S ön ha meghalt is, teste nem indulhatott fölözslátnak!“ — Anti bácsi megátkozta előbb a világnak valamennyi tengerét, aztán valamennyi vizét, de közben mégis fölötötte az anglus ruháját és visszament a színházba halottnak.

A polgármestertől hitelesítve. Gaya (Mor- vaország) Tekintetes ur! Tisztelettel tudatom önnel, hogy óhajtatás szives készséggel teljesí- tem. Varrónó létemre ülő életmódot folytató- ván, már hosszabb idő óta gyomrom nagyon fájt, étvágyam elveszett s emésztési zavarok bántottak, de a midőn az ön svájci labda- csaiból egy dobozzal elfogyasztottam, azóta sokkal jobban vagyok, miért is ezennel szíve- sen nyilvánítom hálás köszönetemet. Hatal- mas gyógyítóerejű készítményét, minden ha- sonló bajokban szenvedőknek a legmelegebben ajánlva, maradok hálálatos lekötözöttje: Prohaska Emma varrónó. — Ez aláírás való- sítást bizonyítom: Valenta polgármester. (P. H.) Gaya kir. város polgármesterei hiva- talától, 1886. okt. 16. — Brandt R. gyógy- szerész svájci labdacsa (egy doboz ára 70 kr) a gyógyszertárok ban kaphatók, de meg kell nézni védőjegyet, mely fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláírását.

Irodalom és zene.

Ünnepnepok. Irta Kiss József. E köl- temények az ajtatosságnak vannak szentelve, Ima, zsoltár, ének és óda váltakoznak e kö- tetben. Az izraelita isteni tisztelet magyari- tása érdekében a budapesti zsidó hitközség újabb lépést tett. Megbizta Kiss Józsefet, hogy a szertartásoknál szokásos zsidó dalok helyébe magyar dalokat írjon. Kiss József meglelt e megbízásnak s nagyszámu közön- ség előtt be is mutatta dalait, melyek élénk tetszést arattak. A magyar zsidóság e téren megelőzi külföldi hitorsosait, mert profán nyelvű templomi énekek dolgában még a né- metországi zsidóság is csak gyarló dilettansi szerzeményekkel kénytelen beérni. A műnek, mely huszfétkor jelenik meg, ára 2, 5 és 10 frt. Az előfizetések Budapest váci körút 80 sz. a küldendő.

Uj zenemű. Táborzsky és Parsch nemzeti zenemű kereskedésében Budapest váci-utca 30. szám megjelent:

„A boldok grófja“ Jókai Mór eredeti bohóságának változatot dalai. Énekhangra zongora kísérettel vagy zongorára külön al- kalmazta Herzenberger István. 1 Itt marad- nek véletek. 2 Szép állat a hattyu. 3 Kis kertemben, 4 Ez a kis lány de árva. 5 Elmég rózsám? 6 Minek nekem ez a világ. 7 Barna piros kis szücske. 8 Zavaros a Tisza. 9 Zajjal tajtékzik a Maros. 10 A nagy hírű dedapának. 11 Ifju varju keresetrol. 12. Be borula, jaj, elmula. 13. Azt szótkák szememre vetni. 14. Ezen az uton menjem kend. 15. Isten azt az avatást. 16. Az én rózsám kis gunyhója. 17. Kerek az én kalapom. Ára 1 frt 50 kr.

Színház.

A Nebántsvirág ellenállhatatlan vonzerőt gyakorol a közönségre. Tegnap 7 heti időköz alatt kilenczedszer került színre s a nézőtér tegnap is a 9-dik előadásra zsufolásig meg- tett. Az emeletlek csak ugy roskadoztak a nézők szorongó tömegétől s a támlásszékeken sem maradt egy hely üresen. A színészek pezsgő jókedvvel játszottak s a közönség ki- nem fogott a nevetésből, melyre V. Margó Czézia, Rónaszéki, Loesarekné, Püspöki és Hegyesi kitünő alakításukkal ragadták lépten nyomon. Nem hagyhatjuk megemlíteni nélkül azt az illuzió rontást, melyet holmi statista alakok, sőt még tízüző is okozott az által, hogy a második felvonásban a Corin na magán öltözöfjé alkotó színlalak közé ugy állottak oda, hogy a nézőtér egész bal- oldali része láthatta őket. A rendőrségnek ilyenekre is kikellene terjesztetni figyelmét.

A mára hirdetett három kis vígjátékot az Ellinger Ilona hirtelen közbejött betegsége miatt ma nem lehet előadni, holnap azonban színre kerül; még pedig úgy, hogy az Ellin- ger szerepét a Veró darabjában szivességéből Margó Celia kedvelt primadonnánk vette át, aki ez este tehetségének egy új oldalát fogja bemutatni, mint naiv színésznő. A csere bizonyára az est érdekét nagyban fogja emelni.

Uj népszimű. Színházunk igazgatóságá- hoz egy új regényes sziművet nyújtott be K e r e k e s M i h á l y, a társulat egyik tagja „Rablóvilág“ czimmel. Kerekés üres óráiban egyéb komoly dolgokkal is foglalkozik s ta- valy egy másik népsziművet sikerrel adott elő Székesfehérvárott.

A nyári színdény költségei. A színtársu- latok nyáron át tudvalevőleg deficittel mü- ködnek. A nyári szezonra az igazgatók ren- desen rá fizetnek; s aztán néha meg is buk- nak, mint például Nagy Vincze. A deficit nem lett hitelen a mult nyáron a mi szin- házunk igazgatóságához sem. Mert a mint Valentin Lajos a nyári színikör érdekében tartott szombati értekezleten nyilvánosságra hozta az öt hónapig tartott nyári színdény alatt az öttagu igazgatóság összes kiadásá a nyári igényekhez reducal társulatra Nyiregy- házou, Szigeten és Beregszáson 21200 frtot tett, melyből maga az utiköltség körülbelül másfélezer forintot vett igénybe. Ezzel szem- ben pedig a bevétel 18341 frtra ment s így a deficit 2859 frt. Nos 21—22 ezer frtot Debreczenben is belehetne venni nyáron át tágas színikörben, — még ugy is, ha heten- ként csak 3—4 előadás tartatnék — vonzó, látványos darabokkal s a társulat nem vándorolna, s az igazgatóság az utazás költsé- geitől megmenekülne.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ
Holnap, szerdán, 1888. febr. 1-én,
előszór:
KIS MAMA. MÁR KÉSO.
Vigjáték 1 felvonásban. Vigjáték 1 felvonásban.
Karczag Vilmostól. Veró Györgytől.
A POLGÁRTÁRS.
Bohózat 1 felvonásban. Szabolcsi Lajostól.
Felölős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-ter.

A nagyérdemű közönség szives tu- domására hozom, hogy a mai naptól fogva a legjobb kivitelű és színtartó steieryországi, berndorf és Christo- ffe & Co.-féle china ezüst, alpeaca evő eszközöket mindég nagy választé- kban tartok. Csont és fanyelűeket több mint 200 mintával.

China ezüsből kenyér-kosarakat, talpas tálakat, több kiválogatott dísz- tárgyakat csupán gyári áron árusítok el.

Tisztelettel
Pájer József
üveg, porcelán, lámpa és konyha eszközök raktára Debreczenben pércsi-sor.

Kunz József és Társa
C Z É G.
Kis-templom bazár.
Ajánlja dus választéku raktarán:
Jaeger-féle alsó ing, nadrág, és harisnyákat, kötött és tricó derekakalt téli kendők és plaideket, utazó plüs- és gyapjutakarókat.

Hazánk legkedveltebb szénsavdús
SAVANYUVÍZE
A MOHAI FORRÁS
ÁGNES
Ő fensége József főherczeg és ő felsége Milán szerb király asztalán rendes italul szolgál.
Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.
Legjobb asztali és üdítő ital.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend. Évi szállítás 2 millió palack.
Orsz. főraktár **Ezedekuty L.** m. kir. és szerb kir. ud. szállító
Budapest: **Ezedekuty L.** m. kir. és szerb kir. ud. szállító
Egyssz. után kapható minden győgyzertárban, fűszerkereskedésben

Valamennyi külföldi szerte elnyerte helyezésük a magyar közönségnél különben már a legjobb hírnévnek és fokozatos elterjedésnek örvendő a külföldi labdacgyárosok óriási reklám dacára, örvendő százezer esetben tíz éven át a bel- és külföldön nyert tapasztalatok nyomán, csakis növénykivonatokból összeállított

Kárpáti egészségi labdacok,

melyek biztosan, minden káros következmények nélkül nem erőszakolva, hanem minden fájdalom nélkül, eldugulás, nyálkásodás, étvágyhiány, gyomorbad, felvadások, szédülés, fejfájás váltóláz, aranyér, borkiütések és sárgaság ellen.

Főraktár: Friedrich János gyógyszerésznél Malackán, Pozsony m. Egy skatulya ára 21 kr., egy tekercs 6 skatulyával 1 fnt 5 kr. Egy tekercsnél kevesebb nem küldetik.

Valódi minőségben kapható Mihalovics István gyógyszerészénél. Legujabb hírlapok.

Tekintetes ur! Legyen oly szives nekem fel tekercset küldeni, miután megvagyok győződve az ön kárpáti egészségi labdacainak kitűnő hatásáról.
Necpál, Turcz m. 1887. szept. hó 30-án.

Dlabik Alajos, segédjegyző.

Tekintetes ur! Sziveskedjék nekem egy tekercset az ön kitűnő kárpáti egészségi labdacsaiból utánvét mellett küldeni.
Prága, Vorstadt köngl. Weinberge No. 690.

Br. Kalina Károly.

Tekintetes ur! Kérem tessék nekem tíz skatulyát az ön kárpáti egészségi labdacsaiból küldeni, jó hatásukért már sokaknak ajánltam.
Bécs, VI., Ufergasse.

Tisztelettel Zolner Pál.

Tekintetes gyógyszerész ur! Miután én nem élhetek az ön kárpáti növényekből készült labdacsaival, kérek belőlük négy tekercset küldeni.
Budapest, 1887. szept. 2-án.

Maradok alázatos szolgálja tisztelttel Tóth János, kalapos-mester.

Tekintetes ur! Ezennel felkérem ismét — de megjegyzendő, hogy az általam méltónak és kitűnő hatásúnak beismert, az ön által készített vértisztító labdacsaival, annál fogva dicsekedem és más felebarátomnak is méltán ajánlom, kivált a kik székszorulásban szenvednek, ezen nagyra becsült labdacsokat használják, s azután a mi legfőbb, jó étvágyunk is örvendnek.

Ennál fogva kérem postafordultával 12 skatulyával egy jó barátomnak utánvétellel küldeni.
A d a (Bácsm.) 1887. okt. 9-én.

Cseh Gergely, férfi-szabó.

Tekintetes Frdrich ur! Kérem legyen szives azon kárpáti labdacsaiból legistősebben az ide mellékelt összegért küldeni. Mivel én már több éve használom, nem nélkülözhetem.
Isten tartsa sokáig a szenvedő emberiség számára.
Bukarest, 1887. szept. 23-án.

Kontz Ferenc.

Tekintetes Friedrich János gyógyszerész ur! Már pár éve, hogy használom, de nemcsak magam, hanem másoknak is osztom az ön jóhatású labdacsaikat bajaiknál, s azért kérem 2 tekercs megküldését.
Dohnán, 1887. márcz. 6-án.

Szpeosek Ede, plébános.

Tekintetes gyógyszerész ur! Folyó év május havában egy jó barátom által ajánlja bajomnál, t. i. bőrbetegségemnél ezen kárpáti egészségi labdacsokat és azokból 6 dobozzal rendeltem, melynek elhasználása után a bajom egészen elmult, dacára a sok mindentéle szernek, melyet eddig használtam, egy sem volt sikerrel bajomnál.
Budapest, 1887. febr. 6-án.

Kürti Károly

Igen tisztelt Frdrich ur! Sziveskedjék két tekercset kárpáti egészségi labdacsaiból megküldeni, azoknak jó hatásáról tökéletesen meg vagyok győződve.
Bécs, 1887. január 8-án.

Hottinger Jakob.

Tekintetes gyógyszerész ur! Sziveskedjék reám nézve nélkülözhetetlen kárpáti labdacsaiból 3 tekercset utánvétellel megküldeni. Mivel már sok éven át gyomorgöröcsökben szenvedtem és jóhatású labdacsaival bajom segítenek. Isten tartsa önt egészségben, hogy még sok szenvedőnek segítségére lehessen.
Ondód, 1887. január 23-án.

Tetzel Mátyás.

Tekintetes gyógyszerész ur! Kérem, legyen szives 4 tekercs kárpáti egészségi labdacsokat megküldeni, legboldogabbnak érzem magam, hogy ezen ön jó labdacsaikat használhatom, talán már meg is haltam volna, ha ön labdacsaikat nem használtam volna, másoknak ajánlja mindenki dícséret a jóhatású labdacsaikat.
Geszt, 1887. febr. 10-én.

Tisztelettel Szollen Vilma.

Tekintetes gyógyszerész ur! Kérem ismét 5 tekercs azon jóhatású kárpáti egészségi labdacsokból, melyek nekem igen hasznosak s míg csak élek, ki nem hagyom fogyni házamnál, mert mint nekem, ugy a családomra nézve igen hasznosak.
Kulpin, 1887. jan hó 12-én.

Reinard Datté

Tekintetes gyógyszerész ur! Legyen szives ismét, harmadszor is egy tekercset kárpáti labdacsaiból küldeni, mert multkoraiak nagy hatással voltak reám és családomra nézve, s egy tüdőgyulladásban levő betegre nézve is; s azért az istentől nagy áldást kívánunk és sokáig éltesse a gyógyszerész urat.
E. dréd, (Pozsonym.) 1887. má cz. 20.

Varga József.

CHABADA TESTVÉREK

Gyár: Budapesten Raktár, VII. Dohány-utca 32. IV. Szervitátor 8. szám.

Telefon-összeköttetés.

Van szerencsénk tisztelt vevőinkkel tudani, miszerint ujonnan berendezett műszaki osztályunkban mindennemű posta, göngyölő rahaszokon és bőrdőn állványokon kívül

Mintapalaczkok fatokjai

gyártását a legtükételesebb gépezetekkel gőzerőre rendeztük be. Ennál fogva minden más külföldi gyártmányt tiszta kivitelében felülmúlja és legmelegebben ajánlhatjuk bor, cognac és különféle olaj minták szállítására.

Kívánatra szolgálunk árjegyzékkel egy összes ládáinkról valamint mintapalaczk-fatokokról is.

Megrendelések közvetlenül gyárunkba VII. Dohány-utca 32. intézendők.

Hirdetmény.

Vb. Schönberg és Oláry alólirott csődötmegegondnoka részéről az ideigl. csődválasztmány határozatához képest, mely határozat a n.-váradai tek. kir. tszék, mint csődbíróóság 886/888 h. sz. végzésével is jóváhagyott, közhírré tétetik, miszerint közadosok csődötmegehez leltározott s a n a g y v á r a d i üzletben 1—1370-ig s 1372—1373 tételszámig bezárólag felvett s 20642 fnt 97 kr be szerzési s 7783 fnt 63 kr-ra becsült, mint a b.-ujfalusi üzletben leltározott s a csőd-leltárban 1—275 tételszámig bezárólag felvett 7428 fnt 21 kr. beszerzési s 1975 fnt-ra becsült kézmű, divat, rövidaru, muffok, fehérműek, ruhaszövetek s az összes üzleti felszerelések zárt ajánlatok útján a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Mihez képest az ajánlatot tenni óhajtok felhivatnak, miszerint 1000 azaz egy-

ezer fnt készpénzzel, mint bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlatukat 1888 évi február hó 15-dik napjának d. u. 6 órájáig Rothmann Lipót ügyvéd n.-váradilakos választmányi elnök urhoz adják be; az ajánlati eljárás feltételei az ajánlatoknak jogerős elfogadása után a vételárnak 3 nap alatt kezemhez leendő lefizetése, a vételi illetékek viselése, a többi feltételek, mint a csődleltárak alólirottál Nagyváradon, Apáca utca 17 sz. a. ügyvédi irodámban bármikor megtekinthetők. A nagyváradai üzletben levő áruraktár megszemlélése végett alólirottál minden nap d. e. 9—12 ig és d. u. 3—6 óráig az illetők jelentkezhetnek; míg a b.-ujfalusi raktár megszemlélésére határidőül 1888 évi február hó 8—12-ik napjainak d. e. 9-től d. u. 6 óráig terjedő időköz tüzetik ki, mikor is alólirott tömeggondnok B.-Ujfaluban s a nagyvendéglőben lesz feltalálható.

Nagyváradon 1888 Január hó 27-én Szokoly Tamás ügyvéd, csődötmegegondnok.

MOSER S. Eszterházy herczeg volt uradalmi orvosa.

ÉLET-ELIXIR

Egy félszázadon át, embereken és a természetben tett gyakorlati tanulmányozás után sikerült „Élet Elixir“-emet összeállítani. Számtalan barátaim és betegeim, kiknek alkalmuk volt Élet-Elixirem bámulatos csodás hatásáról meggyőződni, felszólítottak, hogy lelkiismeretlenséget, sőt vétket követnék el az emberiségben, ha kitűnő orvosi szeremet tőle megvonám. Ez által ösztönözöttem, de inkább átszolgáltattam, miután tiszta meggyőződésem, hogy ez által az emberiségnek maradandó emléket hagyok magam után.

„Élet-Elixirem“ már rövid használat után, a legmeglepőbb, leghatásosabb és legjobb sikert eredményezi; kitűnő jönnek bilmaknál, hemorroidoknál, szorulás és májbajoknál, étvágy- és álmatlanságnál.

Naponként használva „Élet-Elixir“-em mentő szer minden betegség ellen; bámulatos hatásával az előbbi természetes erőt ismét helyre állítja, felvillanyozza az életszellemet, élesíti az eszméket, nyoma anul eltávolítja az idegek rezgését, gyengíti a kőszvény (podagra) fájdalmait és elhárítja ennek benyomulását a belső bélrészekbe. tisztítja a gyomrot enyákkasodó nedvektől, melyek emésztési nehézséget, fejfájást és gyomorémelygést szülnek, egyszerűen leküzd a legtöbb betegségeknek biztos forrását. Eltávolítja bélgörsöt a gyomorban, jókedvre és derűtségre ébreszt; elhárítja egy óra alatt az emészthetlenséget; megátolja a szívbetegségeket; tisztítja a vért és gyógyít minden hideg-elést már a harmadik dosisnál.

„Élet-Elixir“-em a legjobb szer gyengeség, sápadtság és görvéllyesség (Skropheln) ellen; egy kitűnő szer emésztési nehézségeknél, hányásoknál, gyomorgörös és gyomorhévnél (Sodbrennen).

Szenvedő Emberek!

Csak egyetlen egyszer rendeljétek meg „ÉLET-ELIXIR“-emet és győződjétek meg ezen szer kitűnőségéről és előre is biztosítalak titeket, hogy „ÉLET-ELIXIR“-em minden hánál nélkülözhetlen lesz. Az Élet-Elixir csakis egy-dül nálam kapható: Budapest, VI., gyár-utca 37. sz.

Moser S. Eszterházy herczeg volt uradalmi orvosa.

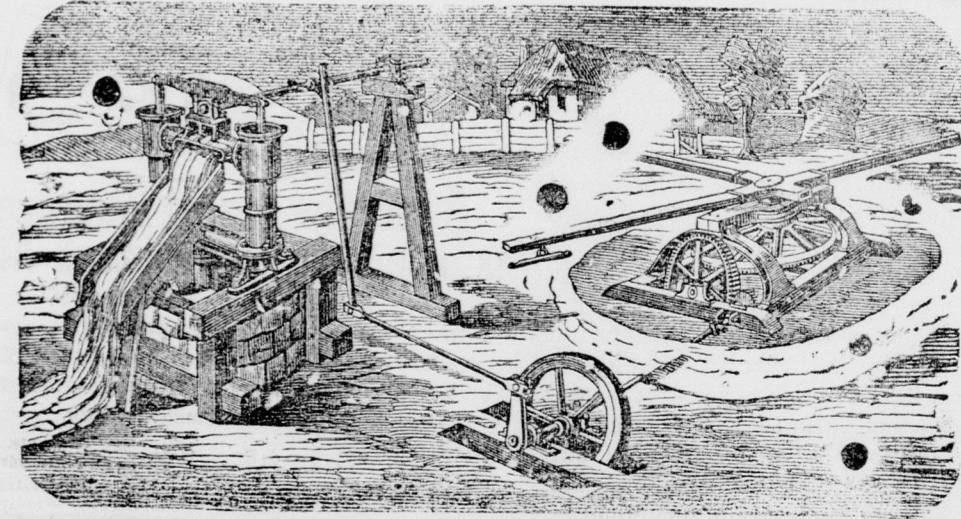
Egy palack ára használati utasítással 2 forint 50 kr. o. é.

A szétküldés, az összeg előleges beküldése vagy utánvét mellett a világ minden irányában pontosan eszközöltetik.

Alapítottatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára harang és érezöntődeje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet
kutakban és mindennemű szivattyukban
Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technical alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik
KÖZ és MAGÁN FÜRDŐK felszerelésére
szagmentes űrszékek felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.
EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.